

ข่าวจากเวทีเจรจาการค้าโลก

จัดทำโดย คณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลกและองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก

ฉบับที่ 4/2561 เมษายน พ.ศ. 2561

ผลการประชุมรัฐมนตรีของ WTO สมัยสามัญ ครั้งที่ ๑๐ (MC๑๐) วันที่ ๑๕ - ๑๙ ธ.ค. ๒๕๕๘ ณ กรุงไนโรบี สาธารณรัฐเคนยา

๑ **ผลลัพธ์การประชุม MC๑๐** ที่ประชุมฯ สามารถสรุปผลลัพธ์การเจรจาในรูปแบบของปฏิญญาของรัฐมนตรี (Ministerial Declaration) และมติของรัฐมนตรี (Ministerial Decision) ซึ่งครอบคลุม ๓ ประเด็นสำคัญ ได้แก่ เกษตร สินค้าฝ่าย และประเด็นเกี่ยวกับประเทศพัฒนาน้อยที่สุด (LDCs) รวมถึงเรื่องต่อเนื่องจากการประชุม MC๙ ดังนี้

๑.๑ **เกษตร (Agriculture)** ครอบคลุม ๓ เรื่องหลัก คือ

๑) การแข่งขันการส่งออก ประกอบด้วย ๔ ประเด็น ได้แก่

๑๑) การอุดหนุนส่งออก (Export Subsidies) ที่ประชุมฯ มีมติให้

- **ประเทศพัฒนาแล้ว** ต้องยกเลิกการอุดหนุนส่งออกทันที (ยกเว้นผลิตภัณฑ์แปรรูป ผลิตภัณฑ์นม และเนื้อหมู ที่ประเทศพัฒนาแล้วตกลงยกเลิกการอุดหนุนส่งออกผลิตภัณฑ์ที่ส่งไปยังประเทศพัฒนาน้อยที่สุด และได้มีการแจ้งต่อ WTO ใน ๓ ปีล่าสุด โดยจะยกเลิกในปี ๒๕๖๓ (๒๐๒๐) และห้ามมีการเพิ่มอุดหนุนส่งออกในระยะเวลา)

- **ประเทศกำลังพัฒนา** ให้ยกเลิกการอุดหนุนส่งออกภายในสิ้นปี ๒๕๖๑ (๒๐๑๘) ยกเว้นสินค้าที่มีการแจ้งต่อ WTO ใน ๓ ปีหลังสุด โดยให้ยกเลิกภายในปี ๒๕๖๕ (๒๐๒๒) ทั้งนี้ ประเทศกำลังพัฒนาสามารถได้รับข้อยกเว้นตามมาตรา ๙.๔ ของความตกลงเกษตร^๑ ให้สามารถใช้ได้จนถึงสิ้นปี ๒๕๖๖ (๒๐๒๓) ในขณะที่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด (LDCs) และประเทศกำลังพัฒนาที่เป็นผู้นำเข้าอาหารสุทธิ (net food-importing developing countries: NFIDC) ได้รับข้อยกเว้นตามมาตรา ๙.๔ ให้สามารถใช้ได้จนถึงสิ้นปี ๒๕๗๓ (๒๐๓๐)

- สำหรับแต่ละรายสินค้า สมาชิกจะต้องพยายามไม่เพิ่มการอุดหนุนส่งออกไปมากกว่ามูลค่าการอุดหนุนเฉลี่ยใน ๕ ปี ล่าสุด

๑.๒) **สินเชื่อเพื่อส่งออก การรับประกันการส่งออก และมาตรการประกันอื่นๆ** (Export credits, export credit guarantees or insurance programmes)

- **ประเทศพัฒนาแล้ว** ให้มีระยะเวลาการคืนเงินสูงสุด (maximum repayment term) ไม่เกิน ๑๘ เดือน โดยจะเริ่มใช้ตั้งแต่นั้นปี ๒๕๖๐ (๒๐๑๗)

^๑ มาตรา ๙.๔ ของความตกลงเกษตร ว่าด้วยการอนุญาตให้ประเทศกำลังพัฒนาได้รับการปฏิบัติที่พิเศษและแตกต่าง (Special and Differential Treatment: S&D) ได้แก่ การอุดหนุนเพื่อลดต้นทุนในการตลาดเพื่อการส่งออก อาทิ ต้นทุนการขนส่งระหว่างประเทศ การจัดการ และการอุดหนุนค่าขนส่งภายในประเทศ ให้นานที่สุด

- ประเทศกำลังพัฒนา ให้มีระยะเวลาการคืนเงินสูงสุด คือ ๑๘ เดือน โดยจะเริ่มใช้ตั้งแต่ปี ๒๕๖๔ (๒๐๒๑) สำหรับประเทศ LDCs และ NFDC ที่ต้องซื้ออาหารพื้นฐานเพื่อยังชีพ สามารถมีระยะเวลาการคืนเงินสูงสุด คือ ระหว่าง ๓๖ ถึง ๕๔ เดือน

๑.๓) การอุดหนุนส่งออกที่ให้โดยวิสาหกิจภาครัฐเพื่อการส่งออก (Agricultural exporting state trading enterprises) สมาชิกจะพยายามให้การดำเนินงานของวิสาหกิจภาครัฐเป็นไปตามข้อกำหนดภายใต้ความตกลงเกษตรและความตกลงอื่นๆ ของ WTO และพยายามให้การดำเนินการของวิสาหกิจภาครัฐที่ผูกขาดการส่งออก ต้องไม่เกิดการบิดเบือนทางการค้า หรือเกิดความเสียหายต่อการส่งออกของสมาชิกอื่น

๑.๔) การให้ความช่วยเหลือด้านอาหาร (International food aid) สมาชิกจะดำเนินการตามความจำเป็น ไม่มีเงื่อนไขที่เกี่ยวกับการส่งออกสินค้าเกษตรหรือสินค้าและบริการอื่นๆ และไม่เชื่อมโยงกับเป้าหมายทางการตลาดของผู้ให้ความช่วยเหลือ อีกทั้ง สมาชิกจะดำเนินการให้ความช่วยเหลือทางอาหารเป็นเงินได้ก็ต่อเมื่อมีความจำเป็นเท่านั้น โดยต้องเป็นไปอย่างโปร่งใส และไม่บิดเบือนทางการค้า

๒) การสำรองสินค้าคงคลังของรัฐเพื่อความมั่นคงทางอาหาร (Public stockholding for food security: PSFS) ที่ประชุมฯ มีมติให้มีการเจรจาเพื่อให้ได้ข้อสรุปแบบถาวร (permanent solution) โดยเร็วภายใต้คณะกรรมการเกษตรสมัยพิเศษ (Committee on Agriculture in Special Session: COASS)

๓) การใช้มาตรการปกป้องพิเศษ (Special Safeguard Mechanism: SSM) ที่ประชุมฯ มีมติให้มีการเจรจาเฉพาะเรื่องใน COASS

๑.๒ สินค้าฝ้าย (Cotton) ที่ประชุมฯ มีมติให้ประเทศพัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนาสามารถเปิดตลาดผลิตภัณฑ์ฝ้ายที่ส่งออกจาก LDCs ได้ตามความสมัครใจ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๙ (๒๐๑๖) และประเทศพัฒนาแล้วต้องยกเลิกการอุดหนุนการส่งออกฝ้ายทันที และประเทศกำลังพัฒนาจะยกเลิกการอุดหนุนการส่งออกฝ้ายภายในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ (๒๐๑๗)

๑.๓ ประเด็นเกี่ยวกับประเทศ LDCs มี ๒ เรื่อง คือ

๑) การให้สิทธิพิเศษด้านกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า อนุญาตให้ LDCs ใช้วัตถุดิบที่ไม่ได้ถิ่นกำเนิดจากประเทศ LDCs มาผลิตสินค้าในสัดส่วนร้อยละ ๗๕ ทั้งนี้ ผู้ผลิตจาก LDCs สามารถใช้กฎการสะสมเพื่อได้สิทธิพิเศษ ดังนี้ ๑) การสะสมจากประเทศสมาชิกผู้ให้สิทธิพิเศษ ๒) การสะสมจาก LDCs ด้วยกัน ๓) การสะสมจากประเทศที่ได้สิทธิพิเศษทางภาษี (GSP) จากประเทศสมาชิกผู้ให้สิทธิพิเศษ และ ๔) การสะสมจากประเทศกำลังพัฒนาที่มีการรวมกลุ่มทางภูมิภาค ซึ่งมี LDCs เป็นสมาชิกกลุ่ม

๒) การให้สิทธิพิเศษด้านการค้าบริการ ให้ระยะเวลาการให้สิทธิประโยชน์ด้านการค้าบริการแก่ LDCs เป็นเวลา ๑๕ ปี นับตั้งแต่วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๕ (๒๐๑๕) ถึง ๓๑ ธันวาคม ๒๕๗๓ (๒๐๓๐) และสนับสนุนให้สมาชิกที่เป็นประเทศพัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนา ที่พร้อมจะให้สิทธิประโยชน์แก่ LDCs แต่ยังไม่ได้ยื่นบัญชีสิทธิพิเศษแก่ LDCs เร่งยื่นสิทธิพิเศษดังกล่าวโดยเร็ว

๑.๔ เรื่องต่อเนื่องจากการประชุม MC๙ ที่ประชุมฯ มีมติขยายเวลาการยกเว้นการเก็บอากรศุลกากรชั่วคราวสำหรับการค้าผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Customs Duties Moratorium on Electronic Transmissions) ภายใต้แผนงานด้าน Electronic Commerce และขยายเวลาการยกเว้นการฟ้องกรณีพิพาทเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา แม้ว่าอาจจะไม่ได้ทำผิดพันกรณีภายใต้ความตกลง TRIPS (TRIPS non-violation and situation complaints) ออกไปอีก ๒ ปี (๒๕๕๙ - ๒๕๖๐)

๑.๕ เรื่องอื่นๆ การเข้าเป็นสมาชิก WTO ของไลบีเรีย และอัฟกานิสถาน และการประกาศผลสำเร็จการเจรจาขยายขอบเขตความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้าเทคโนโลยีสารสนเทศ (ITA Expansion)

๒ ถ้อยแถลงของไทย ไทยให้ความสำคัญกับระบบการค้าพหุภาคีภายใต้องค์การการค้าโลก โดยมีนโยบายสนับสนุนการเสริมสร้างความแข็งแกร่งของระบบการค้าพหุภาคี อาทิ การให้สัตยาบันความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกทางการค้า (WTO Agreement on Trade Facilitation: TFA) และการให้สิทธิพิเศษแก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด โดยการยกเลิกภาษีนำเข้าและโควตา (Duty Free Quota Free: DFQF) รวมทั้งการเข้าร่วมบรรลุผลการเจรจาขยายขอบเขตความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้าเทคโนโลยีสารสนเทศ (ITA Expansion) ทั้งนี้ ไทยต้องการผลักดันให้มีการยกเลิกการอุดหนุนส่งออกให้หมดไปโดยเร็ว โดยไม่

เชื่อมโยงกับประเด็นอื่นๆ นอกจากนี้ ไทยสนับสนุนการดำเนินงานหลังไนโรบี ซึ่งประกอบด้วย การปฏิรูปภาคเกษตรอย่างมี
นัยสำคัญ รวมทั้งการเปิดตลาดสินค้าอุตสาหกรรมพร้อมการให้สิทธิพิเศษต่างๆ แก่ประเทศกำลังพัฒนา
